

Zoek de grens eens op

Ondernemers die afhankelijk zijn van klanten in Nederland, hebben in deze tijden te maken met een binnenlandse economie die de eerste voorzichtige stappen naar herstel maar niet lijkt te kunnen zetten. Diverse landen in Europa hebben echter te maken met een groeiende economie. In combinatie met de vervagende landsgrenzen is het voor de Nederlandse ondernemer dus zeker de moeite waard om de mogelijkheden over de grens eens te gaan verkennen. We zetten enkele van die landen op een rij.

Rusland

Rusland heeft nog steeds een groeiende economie. Dat merkt onder andere Flora-Holland, eigenaar van de veiling in Aalsmeer. Volgens een rapport van ABN Amro uit 2012 is vooral bij snijbloemen de exportstijging naar Rusland opvallend hoog: de export liet tot augustus 2012 een groeicijfer zien van bijna 43 procent. Hiermee hoort Rusland bij de vier grootste exportbestemmingen van Nederland.

Daarnaast heeft de Russische overheid verschillende maatregelen getroffen die internationale handel aantrekkelijker maken. De bedrijfsbelastingen zijn verlaagd en aan de bestrijding van corruptie is hoge prioriteit gegeven. Om buitenlandse investeerders aan te trekken heeft de Russische regering in verschillende regio's zogeheten Special Economic Zones opgericht. In deze gebieden gelden gunstige belastingregimes. Ook investeert Rusland

flink in groei van de agrarische sector, wat kansen oplevert voor Nederlandse bedrijven uit de land- en tuinbouw, toeleveranciers en aanverwante voedingsmiddelenindustrie. Een laatste troef zijn de Olympische Winterspelen van 2014 in Sochi.

Turkije

Turkije behoort tot de twintig grootste economieën van de wereld en is een van de meest aantrekkelijke bestemmingen. Ook is het land onderdeel van de Douane-unie en voert het toetredingsonderhandelingen met de EU (de lokale wetgeving moet verder in lijn worden gebracht met EU-wetgeving). Turkije kent verschillende sectoren die in de lift zitten, zoals de creatieve industrie en de gamingsector. Ook de bouwsector begint na een dip weer langzaam te groeien en wordt gedomineerd door duurzame bouwprojecten. Een opvallende, meest recente ontwikkeling is die van de defensie, lucht- en ruimtevaart. Turkije heeft ambitieuze plannen om deze industrietakken verder te ontwikkelen. De overheid stimuleert de clustering van bedrijven, kennisinstellingen en overheidsinstanties die innovatieve producten ontwikkelen en in de markt zetten. Bedrijven en instanties krijgen daarbij een tegemoetkoming in de kosten door middel van gunstige belastingmaatregelen (incentives).

Duitsland

Duitsland is en blijft onze belangrijkste handelspartner. Het buurland is goed voor een vijfde deel van de invoer en een kwart van de export. Een belangrijke sector met groeipotentie is die van de gezondheidszorg. De vergrijzing is een grote uitdaging voor Duitsland en biedt veel kansen voor ondernemers in die branche. De kansen voor Nederlandse bedrijven liggen onder andere bij de inzet van E-Health toepassingen, bijvoorbeeld Apps

voor home care of diagnostische toepassingen, de inzet van Assisted Ambient Living concepten, producten en diensten, de snelle groei van particuliere ziekenhuizen en de ontwikkeling van groene ziekenhuizen, grote investeringen in (nieuwe) verpleeghuizen en gezondheidstoerisme.

België

België is na Duitsland onze belangrijkste handelspartner. In 2010 exporteerde Nederland voor ruim 41 miljard euro naar België. Hier liggen kansen op het gebied van ICT-toepassingen voor logistiek en mobiliteit, duurzame energie, chemie, creatieve industrie en toepassingen voor de seniorenmarkt. België is verder ook actief op het gebied van aardwarmte. De Vlaamse onderzoeksorganisatie VITO wil samen met een achttal partners aardwarmte in Vlaanderen op de kaart zetten. Aardwarmte zou in Vlaanderen een kwart van de stroombehoefte kunnen dekken. Verschillende bedrijven en kapitaalverstrekkers in Vlaanderen en het buitenland overwegen te investeren in het project. In het najaar schrijft VITO naar verwachting een openbare aanbesteding uit voor het boortraject.

Frankrijk

De Franse industriële sector is de op één na grootste van Europa en één van de belangrijkste markten voor de Nederlandse toeleveringsindustrie. Een andere belangrijke sector in Frankrijk is die van de levensmiddelenindustrie. Deze behoort tot de grootste van Europa en maakt veelvuldig gebruik van industriële toelevering. Daarnaast investeert Frankrijk veel in infrastructuur, milieutechnologie, duurzame energie en innovatie. Zo wordt in maart de tweede tenderprocedure voor de bouw van 200 windmolens voor de kust van Tréport (Haute-Normandië) en bij het Île de Noirmoutier (Vendée) gelanceerd. De Franse overheid wil met de aanleg van de offshore windparken voor de Franse kust een belangrijke impuls geven aan de ontwikkeling van deze industrie. De sector levert op termijn 10.000 hoogwaardige arbeidsplaatsen op.

Italië

Italië is de vijfde exportpartner voor Nederland. Er zijn meerdere sectoren die interessant zijn om zaken te doen, zoals zonne- en bio-energie, medische biotechnologie, de logistieke sector, de designbranche en de kleding- en modebranche.

De wereldtentoonstelling in Milaan in 2015 brengt de komende jaren kansen met zich mee, zoals de aanleg van het expoterrein. Daarnaast is de Italiaanse markt voor videogaming sterk in ontwikkeling. De omzet in de Italiaanse videogame-industrie wordt voornamelijk gegeneerd door buitenlandse multinationals, die in de meeste gevallen slechts een filiaal in Italië hebben.

Polen

Polen kenmerkt zich door een positief investeringsklimaat. De komende jaren zal deze trend zich naar verwachting voortzetten. Daarmee biedt dit Centraal-Europese land veel kansen voor het Nederlandse bedrijfsleven, zeker ook voor het MKB. Dat staat in een kansdossier van Agentschap NL over de kansen voor het Nederlandse bedrijfsleven in Polen. Het dossier geeft een algemene schets van de mogelijkheden die Polen het Nederlandse bedrijfsleven biedt. Daarnaast wordt specifiek ingegaan op de meest kansrijke sectoren: water, logistiek, agri- en food, en energie. ■

Meer info: www.agentschapnl.nl
www.mkb servicedesk.nl